

68. møde.

Torsdag den 10. februar kl. 13.

Formanden: Dansk luftfart er blevet ramt af en stor og såre tragisk ulykke, idet en maskine på hjemvejen fra den første skandinaviske flyvning til Madrid er forulykket med 5 mands besætning og 23 passagerer.

Meddelelsen om katastrofen er overalt i vort land blevet modtaget med sorg og smerte. Jeg udtaler på folketingets vegne vor dybeste medfølelse med alle de hjem i ind- og udland, der er berørt af ulykken.

(Medlemmerne påhørte stående formandens udtalelse).

I skrivelse af dags dato meddeler finansministeren, at han ønsker mundtlig her i tinget at fremsætte:

Forslag til lov om udskrivning af indkomst- og formueskatten til staten for skatteåret 1949—50.

I skrivelse af dags dato meddeler socialministeren, at han ønsker skriftlig her i tinget at fremsætte:

Forslag til lov om husmoderafløsning.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Socialministeren (Strøm): Herved tillader jeg mig for det høje folketing at fremsætte forslag til lov om husmoderafløsning.

I de senere år er der opstået en voksende erkendelse af betydningen af husmoderafløsere, der kan bistå med det daglige arbejde i hjemmene, når disse på grund af moderens sygdom eller fravær kommer i vanskeligheder, og der har af en del kommuner og institutioner været etableret husmoderafløsning, hvortil der er ydet tilskud i henhold til beskæftigelsesloven. Ordningen har dog hidtil været ret begrænset, hvilket antagelig hænger sammen med det ret begrænsede kendskab, befolkningen har haft hertil, hvortil kommer de betingelser, som arbejdsministeriet i henhold til beskæftigelsesloven har måttet stille for henvisning af husmoderafløsere. Der har således kun kunnet henvises langvarigt ar-

bejdsløse kvinder til dette arbejde, og dette forhold har virket hemmende på etableringen af nye virksomheder. Allerede den af arbejds- og socialministeriet i 1942 nedsatte husassistentkommission påpegede derfor, at husmoderafløsningen burde gøres permanent og indpasses som led i den almindelige sociale lovgivning.

Nærværende lovforslag bygger i hovedsagen på det forslag, der blev udarbejdet af det af arbejds- og socialministeriet i 1946 nedsatte udvalg angående husmoderafløsere, og som i det væsentlige er tiltrådt af de kommunale organisationer. Det har dog været et almindeligt ønske hos kommunerne, at administrationen af husmoderafløsningen ikke som foreslået af det omtalte udvalg kommer til at ligge hos et særligt udvalg, men hos de sociale udvalg, da disse fuldtud må antages at være i stand til at påtage sig denne opgave. Denne indstilling har socialministeriet fundet det rigtigst at følge, hvorved kan bemærkes, at de sociale udvalg også på andre områder yder hjælp udenfor egentlige trangstilfælde, ligesom der i forsorgslovens § 27, stk. 3, er hjemmel til, at kommunalbestyrelsen efter indstilling fra det sociale udvalg kan søge bistand hos særlige sagkyndige eller interesserede til gennemførelsen af denne opgave. I lovforslagets § 3 er der iøvrigt hjemmel til, at udvalget kan træffe aftale om overladelsen af den daglige administration til en offentlig eller privat institution, der yder husmoderafløsning i overensstemmelse med lovens bestemmelser.

Efter forslaget er det en frivillig sag for kommunerne, om de vil etablere husmoderafløsning. Det er imidlertid muligt, at man med tiden, når et passende antal husmoderafløsere er uddannet, bør gå over til en ordning, hvorefter kommunerne har pligt til at stille husmoderafløsere til rådighed. Der er derfor i § 9 optaget en bestemmelse om, at loven vil være at optage til revision efter 5 års forløb, herunder med henblik på spørgsmålet om pligt for kommunerne til at etablere husmoderafløsning.

De kvinder, der skal beskæftiges, må efter socialministeriets opfattelse foruden den rette personlige indstilling være i besiddelse af fagkundskab først og fremmest på det huslige felt, opnået gennem arbejde af mere selvstændig karakter i private hjem, institutioner eller lignende, men herudover bør man nok kræve, at de pågældende gennemgår et kortere kursus på f. eks. 3—4 måneder på husholdningsskole eller et særligt oprettet kursus, hvortil der kan ydes tilsvarende statstilskud som til husholdnings-